PANEGYRICVS MEMORIAE VIRI

ILLVSTRIS EXCELLENTISSIMI, EXPERIENTISSIMI AMPLISSIMI

D. IVSTI GODOFREDI GVNZII

SERENISSIMI POLONIARVM REGIS ELECTORIS SAXONIAE CONSILIARII AVLAE ET IVSTITIAE ATQVE ARCHIATRI, ACADEMIAE LIPSIENSIS PROFESSORIS ANATOMIAE ET CHIRVRGIAE PVBLICI ORDINARII FACVLTATIS MEDICAE ASSESSORIS, COLLEGII MEDICO CHIRVRGICI DRESDENSIS PRAESIDIS, AB ACADEMIA REGIA SCIENTIARVM PARISINA, ET ACADEMIARVM REGIARVM SCIENTIARVM ET ARTIVM ROTHOMAGENSIS ET SVECICAE STOCKHOLMIENSIS SODALIS.

DICATVS ET DICTVS PVBLICE

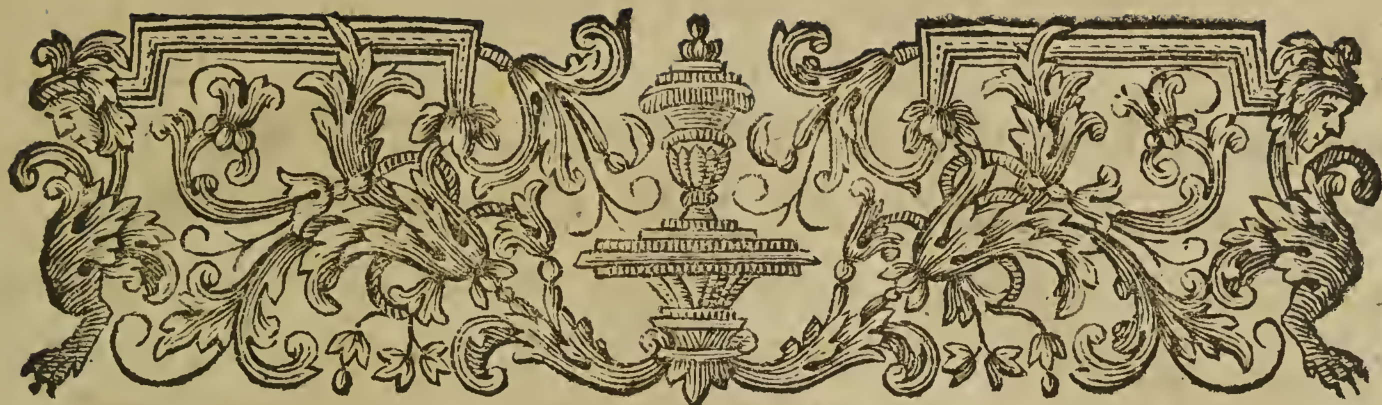
IN ACADEMIA LIPSIENSI

A. D. XXI. IVNII A. O. R. CIↃIↃCCLV.

AB

ERNESTO GOTTLOB BOSE
PHIL. ET MED. D. BOTANICES PROF. PVBL. FAC. MED. ASSESS.

LIPSIAE
EX OFFICINA LANGENHEMIANA.

RECTOR ACADEMIAE MAGNIFICE

VIRI SVMME REVERENDI
ILLVSTRES CONSVLTISSIMI EXPERIENTISSIMI
DECANE SPECTABILIS
EXCELLENTISSIMI AMPLISSIMI, CLARISSIMI
PATRONI ET FAVTORES OMNI
HONORIS CVLTV PROSEQVENDI
GENEROSISSIMI NOBILISSIMIQVE COMMILITONES
AMICI HVMANISSIMI SVAVISSIMI

Quodſi vllo tempore, quo ex hoc loco verba facta ſunt, timoris aliqua aeque ac terroris cauſſa extiterit, hoc profecto haud leuem mihi creat dolorem, qui eum valide reprimit animi ſenſum, quem loci dignitas reique grauitas expoſtulat. Dum enim omnium, qui hic praeſentes ſunt, intueor faciem, aliquam triſtis euentus imaginem depictam eſſe ſentio,

qui me dicturum, vt inhorreſcam, non poteſt non cogere atque impellere. Et vere illum acerbum fuiſſe, recordatio hodierni diei, lugubris admodum ſiſtit, quippe qui ante annum meritiſſimi de re litteraria, et de PRINCIPIS SERENISSIMI ſalute ipſiusque curia nobili ſimul ſtudio occupati viri, vitam abſtulit ſubito, et ratione, ſi recte iudico, praematura. Eſt autem ille IVSTVS GODOFREDVS GVNZIVS, qui ex haud ignobili Miſniae oppido, Koenigſteinio ortus, quam patriam ſuorum corruſcantem meritis, illuſtrauit magis magisque, qui parentis fideli vſus inſtitutione, a teneris vnguiculis, qualis ſit futurus, declarauit luculenter, qui ſua in ſtudiis perueſtigandis ſolertia, in ſcholis aliis praeeundo, animum optimis doctrinis, plenum, reddidit, eumque in academia noſtra expoliuit ſic, vt doctoribus carus, commilitonibus amicus, paulo poſt diſcipulis acceptus euaderet; qui iuuenili adhuc conſtitutus in aetate, viceſimo nempe quarto anno, publico iam admotus muneri ita ipſi praefuit, vt dignus iudicaretur, qui proxime ordinariae, quam vocant, profeſſioni praeficeretur: qui nec hoc defunctus diu munere, POTENTISSIMI PATRIS PATRIAE nutu ipſius ſaluti proſpicere iuſſus, ſummam prudentis medici laudem eſt conſequutus. Hunc, Auditores, virum variis grauibusque muneribus defunctum, publice depraedicare luctus moerorque vetant, quod vix percepta, quam exoptato videbamus accedere greſſu, felicitate, mentis noſtrae, omnium ſingulorumque, aciem perſtringente, eam euanuiſſe mox deperditamque fuiſſe experiri cogamur.

Sed,

Sed, ſi recte cogito, nullam putant aliqui iuſtam dolendi ſupereſſe cauſſam; vitam enim breuem, praeſtanti contigiſſe medico, rerum, quae ad corporis humani cognitionem pertinent, perſpicaciſſimo, verentur, vt glorioſa exiſtere poſſit, quod ex communi quadam opinione talis a perito deſideretur medico perſpicientia, quae in rite diſponendis ordinandiſque vitae conſeruandae regulis perpetuo occupetur. Eſt namque medicinam docentium facientiumque commune hoc officium, vt, quaecunque ad vitam diu feliciterque ducendam pertinent, ſanitatis praecipue in conſeruationem directum ſtudium, egregie calleant, illudque in ſuo potiſſimum corpore ita adhibeant, vt faciles arceantur noxae, firmumque id euadens durioribus reſiſtat appellentibus cauſſis, vitamque confirmet. Quo facto praeuiſa quaſi irruentium aerumnarum tela elidi et vacillante ſanitate ſtabilita, longinquioris vitae ſpes iniici debet. Poſſemus eapropter arbitrari, eum demum genuini ſibi arrogare poſſe medici titulum, qui ita in ſui vtilitatem vitae cauſſas direxerit, ne praecipiti ceſſent curſu: illum e contrario ſuſpicionem, minus rite applicatae ſcientiae, mouere, qui inter vegetas iuuentutis vires ſupprimi ſe patiatur. Fateor, ſubeſt aliqua dubitationem mouendi ſpecies in eo argumento, cui eapropter aſſentiri facile eſt, quod machina corporis noſtri, certis legibus adſtricta, iisdemque parens, non videtur, niſi ſeram tantum deſtructionem eamque funeſtam poſſe pati, praeſertim eo ſi obſeruetur modo, vt a praefixo ſibi tramite recedere nequeat interna partium diſpoſitio. Hic labor hic opus eſt, medici, praecauere, mitigare, remo-

uere, fugareque eum lapsus decet. Sic putatur, si contra factum fuerit, culpa redarguere medicum creditur.

Luctuoso autem nobis fato ereptus est GVNZIVS noster, quadragesimum demum agens annum, morbo graui et periculoso, cuius insidiosos impetus praeuidere praecauere aut repellere vix poterat. Absit hunc deplorandum nobis casum ex minus recte pensitata nonnullorum opinione ignominiosum ipsi existere posse, qui nos, recordantes, inter cancellos aequi iudicii vt retineamus, vix permittit. Talem nempe casum, qui virum, animi candore, scientiarum et rerum varii generis intelligentia clarissimum, e medio sustulit. Abstulit eum negotiis peragendis accinctum; negotiis nobis omnibus singulisque maxime proficuis futuris, deuotissimam SAPIENTISSIMO PATRI PATRIAE, DOMINO NOSTRO INDVLGENTISSIMO, cuius summa vtebatur gratia, boni ciuis functum officio, demonstraturum reuerentiam. In itinere nimirum eum in dissitas Sarmatarum regiones alacri animo secuturus, repentino corporis morbo oppressus, succubuit. Iactura haec non vnam ob caussam grauis euasit vixque ferenda; fecit illam, vt alia praeter eam, ingentem nostra, cui aliquam suae operae dicauerat partem, academia; noster non minorem perpessus est ordo, cui et intererat et cui consiliis, ex doctrinarum suarum fontibus deriuatis, succurrebat.

Omnes, cum quibus humaniter vixit, et quot eorum sunt! recordantur illius praeteriti temporis spatium, quod suauiter eos coniunxit, quod tristem praecipitis renouat discessus memoriam. Intolerabilis tamen medico

existebat

existebat ordini, quod breui admodum temporis spatio et intra septem tantum annos, eruditissimorum, exterorum etiam testimoniis habitam, trigam virorum, WALTHERVM, PLATNERVM tandemque GVNZIVM, omnes nostros, ereptos sibi, luget.

Si quidem est in dolore, saepius recrudescente animum hebetandi sensumque reprimendi potestas, quam experientia videtur insuper confirmare illorum exemplis morborum, qui continuis et exasperatis saepe cruciatibus miseros torquere solent mortales, in quibus nempe sensim aliqua ad eos tolerandos inducitur consuetudo, videri vtique posset, nouus aliquis adueniens impetus vim minus percipiendam fecisse pectusque iam male habitum, nostrum mitius feriisse: sed si e contrario vulneris, vix persanati, nouas delicatulasque adhuc partes non irritat, sed fere conquassat superueniens casus, calamitatum noua sequitur propago, eaque molestissima aeque ac difficillima. Compescere adhuc tentabamus grauissimas nobis inflictas plagas, componere annitebamur percussum animum, en! refulgebat spes, deperditorum virorum iacturam resarciri videbamus, viro prudente, perito, laborisque studiosissimo, GVNZIO nempe nostro, etsi eundem breui post, ad POTENTISSIMVM NOSTRVM REGEM, Dresdam euocatum magno tantum prosequi liceret desiderio. Demulcebamur tamen et tunc, cum in iuniore, incolumi, labores non detrectante viro haud inanem reponendi fiduciam inueniremus opportunitatem, freti, fore, vt tunc etiam, excelsiore constitutus in loco, cuncta eum directurus sit

in finem, vt, quae dignitate ornatis, principibusque caris ſolet eſſe viris propenſio iuuandi, nobis quoque ſit fructuoſa exſtitura. Sed eheu! praecipiti ſpes omnis concidit motu!

Quo diutius itaque haec omnia mente voluo, eo magis iam afficior animoque linquor; lubentiſſime profecto eo, quo nunc fungor, caruiſſem officio. Demandatam enim mihi prouinciam aegre ſubii, qui B. GÜNZIUM praeceptorem olim, mox fauentem habui amicum, cuius in ſcientiis medicis progreſſus mirari, imitarique, quantum in viribus repoſitum fuerat imbecillibus, ſtudui; in quo iam collaudando mihi elaborandum eſt, quem laudaſſe alius ingenuus quilibet ſibi duxiſſet honori, cum a viris laudatis laudem proficiſci non vltima laus ſit. Huic autem perficiendo operi me minus eſſe idoneum mearum virium, ſiue ad dicendi ineptitudinem, ſiue ad meritorum extollendorum dignitatem reſpexerim, ſuadet debilitas. Relinquere tamen inceptam telam vix permittit pietas, admirandam potius et ſingularem in proſequendis ſuis officiis aſſiduitatem magnum reddidiſſe GÜNZIUM inuenio, quem dum diutius intereſſe mortalibus noluit ſummi numinis voluntas, non abſtulit officiorum neglectus, non ſuppreſſit culpa. Iunior aetate, ſenex exſtitit promeritorum copia, vt nulla ex aetatis breuioris diſrupto filo in eum cadat ignominia, quae eos demum poſſit laceſſere, qui oſcitantius ſuis inhaerentes laboribus cum vita fugere debent ex hominum memoria. Quodſi hoc demonſtrauero, puto, Auditores, me huic non plane indignum fuiſſe prouinciae praefectum.

Decla-

Declarare itaque animus eſt, iunioris meritique medici mortem praematuram omni carere vitio, idque ex vita NOSTRI, in quam intueri rerum peractarum copia nos iubet, deducere et praeclaro eiusmodi exemplo illuſtrare corroborareque annitar. Tantam autem dicendi vbertatem haec mihi ſuggerit occaſio, vt exitum inuenire difficile mihi ſit futurum. Veſtra itaque, RECTOR ACADEMIAE MAGNIFICE AVDITORES OMNIVM ORDINVM HONORATISSIMI VIRI DIVINA HVMANAQVE SAPIENTIA CLARI, humanitate ſuffultus, diſſerendi infacundia de praeclaro dicturus viro, eam, quam temerarius contrahere poſſit auſus, a me remouebit etiam ignominiam. Animis linguisque fauete.

Cum multa ſunt, quae a medico, ſaluti hominum proſpicienti, requiruntur, tum nihil praeclarius, quam quod eam ſectetur ſibique comparare annitatur cognitionis perfectionem, quae huic obtinendo fini maxime ſit accommodata. Ampliſſima quidem diuerſiſſimarum rerum perueſtigandarum copia mox ab initio trepidum eum reddere poſſet, earum ſcilicet, quae in contemplanda aeque ac facienda ſcientia medica occurrunt, quarum aliae ad ornandum, aliae ad perficiendum verum medicum pertinent. Earum tamen omnium magnam in NOSTRO GVNZIO fuiſſe cognitionem, neminem vnquam dubitaturum eſſe praeuideo, niſi qui hoſpes in omni re litteraria acceſſerit. Superſedere itaque in eo laudando me facile poſſe auguror, ſi, quae eruditum perpoliunt,

liunt, ab eo fuiſſe ſtudioſiſſime obſeruata et adhibita, ex doctis, relictis nobis ab eo, in rei teſtimonium demonſtrauerim monumentis. Linguarum ſcilicet peregrinarum, quarum ope, quid ab exteris fuerit in ſcientiis elaboratum, ex puriſſimo poteſt fonte hauriri, tenera iam aetate ita peritus extitit, vt in ſuſceptis poſteriori tempore ad extera loca itineribus cum doctiſſimis non ſolum verſari viris, ſed eorum etiam praecepta penitius percipere, ſuaque facere quam commode poſſet. Quibus earum etiam, quas eruditos tantum decere noſtris temporibus arbitrantur nonnulli, ſubiunxit peritiam, vt pene familiares ipſi euaſerint, vt latini ſermonis comitate et elegantia quadam vteretur, quae audientium legentiumque aures ſuauiſſima demulceret voluptate, cuius et graecarum litterarum perſpicientia eum idoneum redderet, ad abſconditos dictionis theſauros recludendos, difficiles auctorum locos illuſtrandos, et doctrinae traditae veri falſique naturam dilucidandam. Hippocratem praecipue amabat, vt de diſſectione libellum, de humoribus purgandis opus elegantiſſimo doctiſſimoque commentario explicaret, Duretum, inter Gallos haud incelebrem, eidemque operi inſudantem ſuperaret et omnium, qui harum ſcientiarum aliquam laudem tenent, ſummas indipiſceretur gratias. In antiquitatum, quas vocant, reique litterariae perſcrutatione tantum pollebat, vt opus de re medica, Plinio Valeriano adſcriptum, ipſi non tribuendum eſſe, haud improbabili conſequeretur coniectura, vt facum in ſacris Aeſculapii vſum, copioſa eru-
ditionis

ditionis variae demonſtratione confirmaret, vt ex Celſi, Aetiique ſcriptorum, quae meditabatur, noua editione ſpes exiſteret neceſſariarum doctrinarum longe accuratioris aptiorisque, ac factum eſſe ſcimus, explicationis. Omnem propemodum hiſtoriae, quae medicorum medicinaeque fatorum mutationes explicat, ambitum ita emenſus fuerat, vt in eius, non ſolum diſcipuli, ſed exercitati etiam in arte viri, iudiciis lubenter acquieſcerent. Quam multis autem obſita haec ſit diſquiſitio difficultatibus, leuiſſima iam monſtrat varietatis rerum contemplatio; cuncta enim colligenda, enucleanda, dirigenda tandemque appoſite dilucidanda ſunt, quod vnicum requireret, ſoli huic ſcopo affixum hominem, qui ſciat tot ſeculorum mutationes complecti memoria, exaſciatoque iudicio rimari. Sed animum tantum recreandi haec ſe perueſtigaſſe vltro confitebatur; quod nec gloriolae captandae cauſſa ab eo factum fuiſſe patet ex aliarum doctrinarum, quae videntur nobiliore loco habendae eſſe, indefeſſa perſcrutatione. Id autem reportauit inde, vt in exponendis diuerſis medicinae capitibus, quid olim cognitum fuerit, quidque recenter acceſſerit, et pro nouo venditatur, ſubtiliter poſſit diſcernere.

Sed hiſce adminiculis ornatus et elegans quaſi medico inducitur forma, qui ſuperficiei corporum conſiderationi poſſit aequiparari, quam, ſi quis tenuerit, non poſſit naturam indagaſſe dici. Verum quidem eſt, ſi leuiter haec penſitemus, nec quales in penetralibus

doctrinarum recludendis vtilitates producere haec possit cognitio, rite si applicetur, rimemur. Delectat primo, vidisse sensim, acri iudicio adhibito, obscura in lucem protracta, verissima quae habita sunt, ambigua tandemque falsa fuisse reddita, perspexisse deinde, quibus modis ad pleniorem veritatis cognitionem accesserint homines, iuuat autem simul et vere conducit, tramitem detexisse, qui ad veritatem ducat, quem indefesso sequentes studio sine erroris metu ingrediamur. Eiusmodi itaque opera, quae Clericos, Freindios, Schulzios, Kestneros solos occupatos tenebat perpetuo, nec iuueniles tantum, sed ad senectutem etiam accedentes annos laboribus obruebat, quum celeberrima eorum inter eruditos effecerit nomina; quid NOSTRO GÜNZIO illud demum, quod reliquis detrahebat scientiis, tempus impendendo laudis conciliare debeat, ipsi iudicate, HVMANISSIMI AVDITORES. Haud paucos enim nostra fouet academia viros, huic intentos scopo, qui, num recte sentiam, suo comprobabunt suffragio, praecipue, quod eorum etiam saepe conuentibus specimina suae cognitionis daturus, interfuerit NOSTER.

Ad interiorem tamen medicinae cognitionem magis pertinet studiosius naturae et diuersorum eius corporum scrutinium, vt hoc demum, quantum per vires hominis licet, si pensitatum fuerit, sit felicem in exercenda medicina redditurum medicum. De hoc itaque vulgus si opiniones eius audimus, plerumque iudicat, non nisi annorum seriem limatam et humano generi, quae conducere

ducere poſſit, ſcientiam comparare, ex quo ſponte conſequatur, vt in omni iuniore medico ea abeſſe debeat ſcientia, quae egregia quaecunque promittat. Et haec, niſi fallimur, fertilis admodum praeconceptae ſcaturigo eſt ſententiae, ex qua praematurae mortis medici ignominia fluat. Si qua tamen in aliquos forte inde deriuari poſſit, quam arctiſſimis circumſcribendam cancellis eam eſſe, illuſtri ſuo exemplo denuo demonſtrauit NOSTER.

Nullum quidem a ſapientiſſimo auctore naturae corpus formatum eſſe deprehendimus, quod praeter mirandam ſuae compoſitionis rationem non ſimul ſibi aliisque inſeruire poſſit commodis, nullum etiam quin de ſanitatis conſeruatione et reſtitutione ſollicito medico exoptatam praebeat occaſionem, ex adhibita perueſtigatione plenas vſus inueniendi diuitias. Ex omnibus autem ea ſane eſt praecipua diſquiſitio, quae hominem attinet, cuius cauſſa reliqua cuncta ſe effeciſſe effatur omnipotens rerum artifex. Cui eapropter cum dicauerit ſuam operam medicus ſtrenuo, omni ſuo ſatisfacit officio, et ad talem peruenit cognitionem, quae ſucceſſus proſperos et felicitatem in facienda quoque medicina promittit. Licet itaque totius naturalis, vt vocant, hiſtoriae in animalibus, vegetabilibus et mineralibus occupatae, nullam negligentius tractaret partem ILLVSTRIS GVNZIVS, ſed omnibus vacaret, et in ſuſceptis quoque itineribus omnes, quos adeundi facultas dabatur, viros in colligendis rebus naturalibus aſſiduos, conſuleret, penitiorem rerum cognitionem acquiſiturus; in corpore humano

cognoſcendo pleniſſime tamen deſudabat, ſic, vt nullis, quae poſt mortem cadauera indeſinenter manent, arceri ſe pateretur incommodis. Loquuntur et manifeſto id explicant, tum olim in noſtra vniuerſitate diſcendi cauſſa ſuſcepti labores anatomici, tum ſtrenue continuati Argentorati atque Lutetiis, confirmant aliorum, et eorum quidem, qui in ſua ſcientia ſibi ſolis quandoque placent, diſſectorum peritiſſimorum teſtimonia, tandemque confirmant elegantiſſimae et ſubtiliſſimae ſcientiae anatomicae ſpecimina, quae vltimis demum annis, quibus docendi muneri in academia noſtra praeficiebatur, edidit artis ſtudioſis et miranda propoſuit doctoribus. Omnem enim pertractabat anatomen, vt in nulla eius parte quidquam deſideraretur, oſſium ſcite reſoluebat compoſitiones, interiorem eorum ſectabatur ſtructuram; palam faciebat profunde recondita, et, ſibi natura monſtrante viam, inde colligebat, quae hiſce conſeruandis et reſtituendis, ſi affligantur, ſunt neceſſaria. Ne vero adulatoris videar ſpeciem aſſumſiſſe, quod quidem vitium a me longe alienum eſſe ſemper ſtudeo, prouoco ad omnes, qui inſtructiſſimam oſſium eius collectionem, maximam partem proprio ſtudio acquiſitam, viderunt, cui non, quae ſaepe occurrunt, ſed quae rarius etiam deprehenduntur et variantem monſtrant naturam, adiuncta fuiſſe vberrime obſtupeſcebamus. Vix autem opus eſt hoc, praeclaro licet teſtimonio, idem ſcripta haud obſcure docent, quae in omnium verſantur manibus, publico ſubiecta iudicio, in quibus diuerſarum anatomicarum ſcientiarum apparatum

in

in communem tradidit vſum. Maxillae articulum et inde pendentem varium motum, nitide adumbrauit: Vaſorum, quae ſanguinem in ſe continent, itinera, noſtris quidem temporibus, Ruyſchiano artificio melius ac olim cognoſcuntur, inter reliquarum autem partium ſtrata ita directa ſunt, vt ſuſpenſa quaſi extricari debeant manu, in iis tamen perueſtigandis nulli parcens operae, arteriae maxillaris internae ex oſſibus etiam exſoluit ramificationes, eiusdemque communem diſtributionem ita explicauit, vt ante eum nemo fere melius. Sanguinis per durae meningis ſinus motum ſpeciatim declarauit, minorum etiam, quae ab haud paucis praeteruiſi fuerunt, ramulorum numerum, originem, terminum, quantum in illis rebus valet oculorum acies, ſtricte determinando et durae cerebri matris venas explicando ſollicite. In hepate inſtitutas obſeruationes, venae portarum ramificationes omnes, et eas quoque, quae ad ligamenta eius et velamentum diriguntur, primus accurate docuit et pauca in ſiniſtro eius ligamento, a Ferreno detecta, confirmauit. His porro et aliis pluribus in anatome ſubtiliore factis obſeruationibus inclaruit breui, vt exterae etiam gentes, quo ſuum ſibi redderent, ſocietatibus ſic dictis ſcientiarum illum adſciſcerent vltro, quam ſibi beneuolentiam factam, non immemori tulit animo, eorum potius iudicio nouas aliquas adnotationes ſubiecit, prout ea, quae in commentariis academiae regiae ſcientiarum, quae Pariſiis floret, et iis quidem, quos ab exteris oblatos collegit, nec non in Suecicae academiae commentariis continentur,

tinentur, documento ſunt. Interim nec merae fuerunt et in contemplatione partium, a ſe artificioſe ſeparatarum, poſitae tantum animaduerſiones, ſed ex iis etiam quemnam vſum habere ſoleat in corpore humano miranda fabrica, luculenter deduxit. Intelligebat enim, quae omnium peritorum medicorum eſt ſententia, corporis noſtri partes cunctas in vno aliquo fine et communi quidem obtinendo conſpirare, et anatomen, totam cognitam ſine phyſiologica conſideratione exanimem eſſe atque nulli habendam, licet haec ex priore doctrina fundamenta haurire debeat. Euenit inde, vt ſinuum et emiſſariorum durae matris vſum, alibi vero ſanguinis, in hepar embryonis per vmbilicalem venam infuſi, neceſſitatem, deriuationem puris ex pectore in bronchia et ſimilia plura ex diſſectionis phaenomenis diiudicaret, vel ſententias receptas cum his conferret, collatas ſtudioſius penſitaret, et veritatem vbique ſectando proſequeretur.

Haec autem fundamenta illa ſunt, quibus profunda innititur ſolidaque ſcientia et diſſectio ante omnia, eo, quo diximus, modo, pertractata, idoneum in exercenda medicina virum reddit.

Non tamen in ea tantum, quae conſiliis iuuat, ſed in efficaciori etiam medicina, quae manu medetur, tanti eſt anatome vſus et praeſtantiae, vt ad eam addiſcendam et perficiendam haec neglectum ſui per omnem vitam vindicet. Sed huius etiam doctrinae amore ita capiebatur GÜNZIVS NOSTER, vt eam et commenda-

ret

ret ſaepius, et ipſe, occaſionibus id requirentibus, exerceret. Hinc ea, quae crudelia quidem, in ſalutem autem corporis vſurpanda ſunt, auxilia, inſtrumentorum nempe, quae dicuntur, apparatum ſibi comparabat elegantem et ſumtuoſum, demonſtrabat vſum docendo diſcentibus, variorum praerogatiuas et emendationes proponebat in huius rei cauſſa elaboratis ſpecialioribus tractationibus. Nec harum quidem paucas nobis reliquit: herniarum enim omnium naturam et indolem plenius perueſtigauit, nec quicquid de iis afferri in vniuerſum poteſt, ſed, quae de illis a ſe animaduerſa ſunt, propoſuit. In quarum diſquiſitione verarum ſic nominatarum genera dilucidauit omnia, et vincturarum ſuppeditauit genera talia, quae moleſti morbi periculum aeque ac incommodum poſſunt auertere, et demonſtrauit quod, qui ſaepius occurrit, morbus multis etiam ſolet negligi modis, accurata attentione dignus a circumſpecto habitus viro, ita fere in gratiam redeat cum medicis, vt magna cum facilitate ſuperetur. Hoc autem ſimul exemplo declarauit NOSTER in iis, quae conſtantiores putantur notis, non deeſſe, quae fallere poſſint, quarum nonnullas in ſpecimine dedit academico expoſitas de entero-epiplocele, poſt demum edito. Quum etiam pro corporis humani indole in ſuccis noſtris heterogeneae quaedam fluitent moleculae, quae reſiſtentiam vitae, ab illa tamen integra facile adhuc ſuperandam, creent, per morbum autem in locis idoneis congrediantur haud aegre, nec non in molem concreſcant duram et renitentem, calculos

puta, conſtituant, et ſymptomata excitent periculoſa; eam itaque ob rationem maiore debeant expurgari cum cura: haec vero curandi ratio in veſica vrinaria operoſa ſit, nec niſi per exſectionem facile perficiatur: huius tandem, quum variae ſolertiſſimorum chirurgorum proſtent methodi; omnium quotquot antiquior et recentior inuenit aetas, indefeſſo ſtudio penſitauit, et earum quidem fuſam hiſtoriam inſeruit B. Platneri, olim noſtri, inſtitutionibus chirurgiae, quod non minus laudi eidem ceſſiſſe arbitramur, quum ille, chirurgorum noſtrorum facile princeps, ſe neminem, cui ob labefactatam ſuam valetudinem hanc committeret prouinciam, inuenire poſſe idoneum magis ipſe faſſus ſit. Recentiorum porro in ſingulari libello, Fouberti, Garengeoti, Percheti, le Dran et le Cat methodos, Gallofrancorum celebrium chirurgorum, ita diſquiſiuit, vt ex his aliquam, indagatione facta tutam magis et optimam curandi viam, quae laeſiones periculoſe vulneratarum partium praecaueat, proponeret, quam nec ſola, vt aliquando fit, contemplatione niti, ſed naturae reſpondere, variis, ſuper hanc rem in cadaueribus inſtitutis, ſectionibus nobis comprobauit, quibus me olim diſcipulum poſt amicum adſtitiſſe gaudeo et depraedico.

Quamuis haec nunc luculenta ſint et veritatis plena de peritia non communi chirurgiae B. GVNZII teſtimonia, quae non male, anguſtis licet limitibus circumſcriptam eius aetatem, collocatam fuiſſe monſtrent, noluit tamen reliquas externorum malorum curationes, intactas

relinquere

relinquere nec ſigillatim easdem perquirere. Staphyloma itaque, ſeu, quam hoc nomine comprehendit, intumeſcentiam corneae in oculo tunicae, quoad cauſſas et ſanandi modum ſpeciatim expendit, ſuffuſionis autem variam naturam ita ſcrutatus eſt ſollicite, vt omnium corporum opacorum, quae corneam tunicam inter vitreumque humorem oculi naſcuntur, viſum, ſiue ex parte impediant, ſiue tollant omnem, geneſin et remouendi modum, argumentorum robore firmatum, doceret, immo, ne errandi cauſſa ſuppeditetur, aptis etiam additis iconibus illuſtraret. Nec deſeruit eum inter grauiſſima negotia huius doctrinae amor etſi illa laboris et iudicii ſit pleniſſima, ſed ad nobiliſſima magis facinora perpetranda eum excitauit longe acrius, vt nouo etiam ſpecimine, paucos ante dolendam mortem, menſes, illius cognitionis, quae anatomes ſubtilius pertractatae, immenſos fructus carpere oſtendit, familiariter eum cum illa verſatum fuiſſe patefaceret, ozaenam maxillarem, ſordidum morbum et dentium vlcus, deſcriberet, et, quam circumſpectum in diſquirendis, diiudicandis tollendisque iisdem deceat medicum, propoſito exemplo adhortaretur.

Sed iam video, AVDITORES OMNIVM ORDINVM HONORATISSIMI, vices vos dolere cordati hominis, aſſidui medici, intrepidi chirurgi, cui cum eiusmodi conflictandum fuit humanis miſeriis, quae affligere et contriſtare debeant omnes, arcere autem ſui tantum curae intentos. Putarim etenim quemcunque

 veſtrum,

veſtrum, me etiam non monente, intelligere, taedium nauſeamque ſecum habere, et ſtomachum mouere debere non conſiderationem tantum dolentis hominis, ſed propiorem etiam eius acceſſum et applicationem remediorum integrae ſanitati hominis, qui alios iuuandi nil ſibi prius putat nihilque antiquius, inſidias ſtruere, efficaces et vix cauendas. Si tamen et tunc indeſinenter laborauerit aliquis, nunquam officii obſeruati ratio ipſi poterit inhonorifica exiſtere. Homines iam natos et aliorum in adiumentum datos, ea attinent, quae ab ILLVSTRI GVNZIO ſuſcepta nunc retulimus officia, inter quae certe et illud referendum eſt, facile praeſtantiſſimum, internorum morborum ſedes recte perſcrutari et aptis repurgare auxiliis, quod quidem quam ſancte cultum etiam a NOSTRO fuerit, ad vos certe dicendum non eſt. Quos enim latet, cariſſimam SVMMI PRINCIPIS valetudinem concreditam illi fuiſſe, et ita, diuini numinis gratia conſeruatam, vt haud interrupta ratione ſapienterque ſceptrum regiminis moleſti gubernare eum poſſe exultemus. Loquuntur tot principes, qui eius conſiliis ſe ſe firma concredebant animi confiſione, teſtantur et plures inter noſtros cuiuscunque ſortis homines, quibus contingebat eſſe tam felicibus, vt eius ſuaui prudentique ſcientia in aerumnis variis leniti, et confirmati recedere poſſent. Vnicum autem ſupereſt, quod nunc non praeterire poſſum, et in quo enarrando, meam, ſi patientia veſtra abutor, temeritatem, veſtram excuſaturam eſſe humanitatem ſpero, quod

circa

circa nascendum versatur hominem. Hic in suis ergastulis contentus vix non semper plerisque liber incommodis viuit, in ipso, in hanc vitam ingressu haud raro grauioribus premitur et prudenti oculataque dirigendus est manu. Quam felix ille sit dicendus, qui imperitae manus effugerit facillime inducendum periculum, omnes experimur, quos sanos nasci licuit, quam laudandum vero studium eorum sit, qui in eiusmodi casibus suppetias ferunt exoptatas, ipsa res loquitur: parientium autem situm commodum esse debere, et illum multum rem facilitare docuit NOSTER, nec non quanta sit inde in ciuium salutem redundatura vtilitas euictum dedit.

*S*ed desisto iam, praecipua tetigi, etsi, quod ab initio professus sum, dignitatem dicendorum meo non sim assecutus sermone. Tanta certe est, ni displicet, AVDITORES, aequa pensitare lance, meritorum continuis laboribus, peruigiliis et lucubrationibus parta copia NOSTRI GVNZII, vt summis in arte nostra viris, iam vix inferior, breui fuisset comparandus, si omnium sapientissimo numini eum hominibus voluisset diutius interesse. Stupore conuellimur, comparando inter se, leuiter tantum, dierum illorum, qui laborum suscipiendorum largiuntur intelligentiam, intellectum acuunt et ingenium perficiunt, numerum, cum diuersorum peractorum adeo feliciter negotiorum varietate, quibus perferendis aliis vix seculum sufficeret, cuius tertia tantum et quod excedit, pars, NOSTRO concedebatur.

Num itaque ſenis, quem vulgus celebrat, gloriam ſit conſecutus, vel talis ipſi tribuenda ſit, vel dedecori vita citius terminata ſit futura, ipſi iam iudicate RECTOR ACADEMIAE MAGNIFICE AVDITORES HVMANISSIMI. Memoria ſane GVNZII NOSTRI perpetua erit; manebit vſque ſenilis adhuc vegeta, futuris etiam ſeculis eius ſingularia merita demonſtratura, quae leui licet rudique penicillo me adumbraſſe laetabor.

Sentio quidem, meum nunc pauliſper leuatum fuiſſe animum, cum eum demum deſiderare debeamus virum, cuius laus noſtris infixa haerebit medullis, ſentio et VOS PATRES CONSCRIPTI, in eo acquieſcendi inuenire cauſſam, quod talis tantum nobis ereptus ſit, qui perenniora ſcientiae ſtabilioris iecerit fundamenta: praeſentio tamen intolerandam feciſſe iacturam eam, quae vitae moleſtias aeque ac delicias communi cum eo prudentia ferebat, moeſtiſſimam viduam, cui tamen in bonae ſpei filiis imaginem ſiſtere voluit diuina clementia, quae paternas referat virtutes, partam patris tueatur gloriam, et refloreſcens nomen ſemper oſtendat.

Quamuis autem omnes, qui veram aeſtimant ſapientiam, ſingulique mecum lugeant, quamuis noſter praecipue ordo amicum ſibi lugeat conſiliarium, quamuis amici fidelem lugeant ſocium, luctus tamen leuamen meritorum affert recordatio. Sancta eius memoria, quam etiam recolere nos perpetuo erudita adhortantur monumenta, quibus nempe et ſibi et nobis et aliis vtiliſſimus

lissimus euasit, perennis erit et immarcescens. Habebunt inde et medici et vos, suauissimae deliciae, commilitones optimi, normam, quae ad recte beneque agendum impellat, vitamque nostram dirigat, et mortis arceat quamcunque ignominiam.

Pietas autem me monet, vt eam etiam, quam hodierna praesentia demonstrastis, RECTOR ACADEMIAE MAGNIFICE AVDITORES OMNIVM ORDINVM HONORATISSIMI singularem beneuolentiam et meo, et mei ordinis nomine significem, non honorificentissimam tantum, sed solatii etiam plenissimam extare, quae facilius ferre acerbissimum casum doceat. Faxit Deus, vt arctum, quod singulos ligat, amicitiae vinculum, irresolubile, meritorum celebratione venerandum, sero demum rumpatur. Sic enim et sapientiae nostra in academia amor duraturus est in aeternum.

